วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา
Journal of Intellect Education (IEJ),,
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2568) หน้า 241-256
Volume 2 No.2 (May - August 2025) Page 241-256

ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

THE 21ST CENTURY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE MIN-BURI DISTRICT OFFICE, BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

ศตวรรษ ศรีอินทร์[1], พิมพฤทธิ์ เที่ยงภักดิ์[2]
SATTAWAT SRI-IN, PIMPARIT TIANGPAK
คณะศิลปศาสตร์ การบริหารหารศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก,ไทย
***Faculty of Liberal Arts, Education Administration,** Krirk University,Thailand*
Received: July 11, 2026 Revised: July 20, 2026 Accepted: August 31, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 198 กลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและวัตถุประสงค์เท่ากับ 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น = 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA F – test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตมีนบุรี

*Corresponding author. Tel.: 0615096592, Email address: Aother@gmail.com

Abstract

This study aimed to 1) examine the 21st century leadership of school administrators in Min Buri District, Bangkok, and 2) compare the 21st century leadership of school administrators in Min Buri District, Bangkok, categorized by educational level, work experience, and school size. The sample consisted of 198 teachers working in schools under the Min Buri District Office, Bangkok. Stratified random sampling using the Krejcie and Morgan sampling table was employed. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire with with an index of congruence between content and objectives ranging from 0.67 to 1.00.and a reliability coefficient was 0.99. Statistical analyses included percentages, means, standard deviations, t-tests, and one-way ANOVA.

The results showed that 1) The overall 21st century leadership of school administrators in Min Buri District, Bangkok, was at a high level. When considering each aspect, information technology, creativity, interpersonal skills, and strategic management were all at a high level. 2) A comparison of opinions among teachers with different educational levels regarding the overall 21st century leadership of school administrators showed statistically significant differences at the 0.05 level. When considering each aspect, strategic management, interpersonal skills, and information technology showed statistically significant differences at the 0.05 level, while creativity showed no significant difference. 3) A comparison of opinions among teachers with different work experience

Keywords: 21st Century Leadership, School Administrators, Min Buri District Office

บทนำ

พลวัตของโลกาภิวัตน์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วส่งผลให้รัฐต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินนโยบายแบบแยกส่วนได้ แต่จำเป็นต้องสร้างพันธมิตรและพึ่งพาสัมพันธ์ระหว่างกัน การติดต่อปฏิสัมพันธ์และการประสานความร่วมมือเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ร่วมกันกลายเป็นวิถีปฏิบัติพื้นฐานในระดับสากล ท่ามกลางสภาวะที่โลกเต็มไปด้วยความซับซ้อนของข้อมูลข่าวสาร มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีทักษะการตัดสินใจที่เฉียบคมและทันท่วงทีเพื่อรองรับการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่ทวีความรุนแรงขึ้น ปัจจัยเหล่านี้จึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องเร่งปฏิรูปโครงสร้างทางการศึกษาเพื่อยกระดับสมรรถนะของประชากร เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และเตรียมความพร้อมในการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโลก โดยสรุปแล้ว การมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาในระดับสากลของประเทศไทย มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การเปลี่ยนผ่านกระบวนทัศน์ทางการศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเน้นย้ำถึงบทบาทของการศึกษาในฐานะเครื่องมือพัฒนาคุณค่าความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม เพื่อสร้างประชากรที่มีคุณภาพและมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการบริหารจัดการศึกษาสมัยใหม่ที่ให้ความสำคัญกับ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556)

ปัจจัยชี้ขาด ที่จะตัดสินความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาคือตัวผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจำเป็นต้องมีศักยภาพในการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและแสดงออกถึงภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารที่โดดเด่นควรประกอบด้วยคุณลักษณะเชิงบวกทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทัศนคติ การมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการสื่อสาร เพื่อนำพาองค์กรให้เท่าทันต่อพลวัตของสังคมในยุคปัจจุบัน ภายใต้สภาวะความผันผวนของสังคมโลกในปัจจุบัน ซึ่งส่งอิทธิพลต่อโครงสร้างองค์กรและวิถีชีวิตของพลเมืองในวงกว้าง มิติทางการศึกษาถือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จึงต้องแสดงบทบาทเชิงรุกในการบริหารจัดการทรัพยากรทุกด้าน เพื่อสร้างเสถียรภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืนดังนี้ 1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของนักเรียน ถือเป็นกระบวนการแปรนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่เน้นการสร้างความตระหนักและการร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้บรรลุตามเจตนารมณ์และมาตรฐานที่วางไว้ 2) การเสริมสร้างบรรยากาศเชิงบวกในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและจิตสังคมให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เนื่องด้วยโรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกิจกรรมชุมชน สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน 3) การปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่นรวมทั้งครูในโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรสำคัญที่จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถพัฒนาไปสู่คุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา 4) การปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งมั่นตั้งใจทำงานด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับครู บุคลากรและผู้เรียน รวมทั้งการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนา (The Wallace Foundation, 2012, pp. 5–11) ดังนั้น ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จโดยอาศัยความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจ และทักษะที่จำเป็นในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหาร (สนุก สิงห์มาตร และคณะ, 2560)

สถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บนพื้นฐานของพหุบริบทที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านขนาดองค์กร ฐานะทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพสังคมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนโดยรอบ ปัจจัยเชิงพื้นที่เหล่านี้ล้วนส่งผลให้การดำเนินงานของผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนต้องเผชิญกับเงื่อนไขและวิกฤตการณ์ที่จำเพาะเจาะจง ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์สำหรับการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำทางการศึกษา ให้สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรีกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

2. ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

3. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารสถานศึกษายังมีพันธกิจสำคัญในการกำกับดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาในหลากหลายมิติ ประกอบด้วย การยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสัมฤทธิผลทางวิชาการของผู้เรียน การคิดค้นนวัตกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการเรียนรู้ออนไลน์ (E-Learning) เข้ากับหลักสูตร ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมให้ก้าวสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความสำเร็จทางการศึกษา และการมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาวะผู้นำให้แก่บุคลากรในทุกระดับขององค์กร (The Wallance Foundation, 2012)

คุณลักษณะสำคัญของผู้นำสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างองค์กรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล ผ่านกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อระบุศักยภาพและข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง อันนำไปสู่การกำหนดทิศทางและพันธกิจที่สอดรับกับพลวัตความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการดำเนินงานตามแผนงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กรที่วางไว้กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ และชญาพิมพ์ อุสาโท. (2557)

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยอ้างอิงกรอบแนวคิดของเดรคและแคทซ์ (Drake & Katz) ซึ่งจำแนกทักษะสำคัญออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน 4) ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน และ 5) ทักษะด้านพุทธิปัญญาหรือความรู้ความเข้าใจ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ ประกอบด้วย การให้ความสำคัญในการเข้าชุมชน มีบุคลิกภาพที่ดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส (สิปปนนท์ มั่งอะนะ และวิทยา จันทร์ศิลา, 2560)

การขับเคลื่อนเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกหลักที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากความสำเร็จในการนำพาองค์กรยุคใหม่ต้องอาศัยระบบสารสนเทศเป็นรากฐานสำคัญ โดยเฉพาะในกระบวนการวางยุทธศาสตร์และการตัดสินใจบริหารงานในทุกระดับ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็วจากเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (วัชราภรณ์ กลิ่นภู่ และคณะ, 2561)

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะความร่วมมือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะวิสัยทัศน์ และทักษะการสื่อสาร (ฐนพร จันทร์มั่น, ธีรวุธ ธาดาตันติโชค และณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง, 2564)

ได้ระบุถึงองค์ประกอบหลักของทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนความสำเร็จและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ 10 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะการจับประเด็นและสร้างความหมาย 2) ปัญญาสังคมหรือความฉลาดในการปฏิสัมพันธ์3) การคิดเชิงสร้างสรรค์ 4) สมรรถนะในการทำงานท่ามกลางวัฒนธรรมที่หลากหลาย 5) การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ 6) การรู้เท่าทันและเข้าใจสื่อสมัยใหม่ 7) การบูรณาการการทำงานข้ามวิชาชีพ 8) กระบวนทัศน์การคิดเชิงออกแบบ 9) ความสามารถในการบริหารจัดการข้อมูลและการรับรู้ และ 10) การเน้นความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Badillo, 2013)

คุณลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการหลัก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล (Vision) การกำหนดเป้าหมายและจุดเน้นที่ชัดเจน (Focus) ความสามารถในการสื่อสารประสานงาน (Communication) และการมีไหวพริบหรือความสามารถในการหยั่งรู้สถานการณ์ (Intuitiveness) เพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ (Williams,(2014)

คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ไว้ 7 ประการ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะในการสื่อสาร 2) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมและความคิดริเริ่ม 4) การทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ5) การตระหนักรู้และขีดความสามารถในการปรับตัวท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม 6) ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และ 7) การมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง (Podolny, (2015)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า 1) ภาวะผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความสามารถในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์และการกำหนดเป้าหมายงานวิชาการ ตามด้วยการเป็นผู้นำที่เข้าถึงง่ายเพื่อรับฟังปัญหาและให้คำแนะนำ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและจงรักภักดี 2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นพบว่าผู้บริหารและผู้สอนมีทัศนะ

ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) สำหรับกลยุทธ์ในการยกระดับภาวะผู้นำในบริบทนี้ พบว่ามีทั้งหมด 15 แนวทางดำเนินการ (พิชญา ดำนิล, (2558)

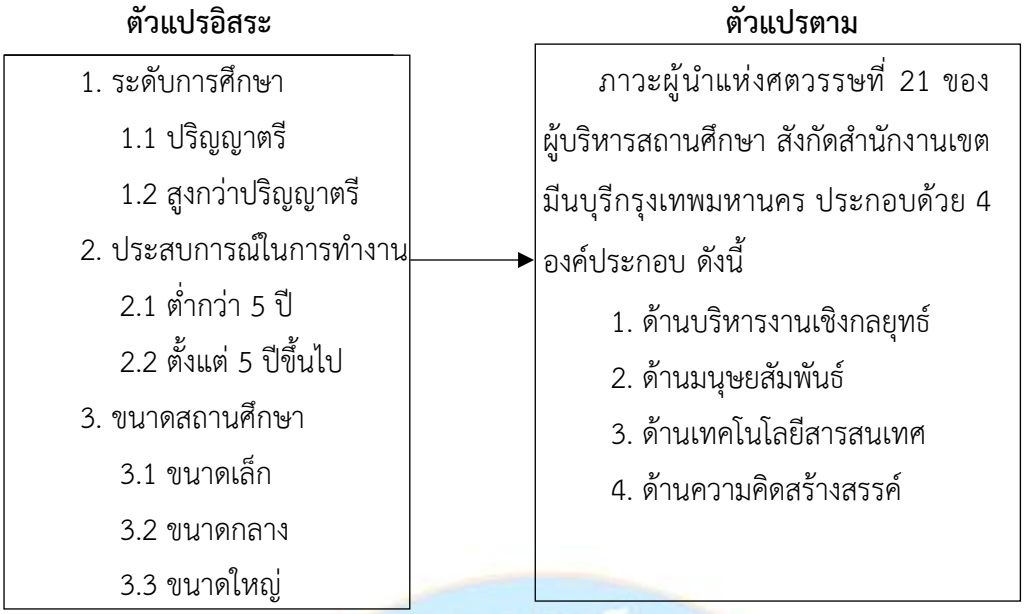
ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบประเด็นสำคัญคือ1) ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้งในภาพรวมและทุกมิติรายด้านถูกประเมินอยู่ในเกณฑ์มาก 2) การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีทัศนะต่อภาวะผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ว่าเมื่อพิจารณาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ กลับพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ (ผ่องพรรณ พลราช และเกริกไกร แก้วล้วน. (2560)

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำในภาคเอกชน ประเทศแคนนาดา ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำในเอกชนรับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับยุคโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เป็นความสามารถของผู้นำ การปรับวิธีการลดขนาดกำลังคนในการทำงานและยอมรับในความหลากหลายของสังคมที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้นำให้ความสำคัญในการที่จะผลักดันให้วิสัยทัศน์มีการนำไปปฏิบัติขยายแนวคิดสู่บริบทโลกอย่างมีประสิทธิภาพ (Watson, 2000)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของครูใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในประเทศเคนยา ผ่านการศึกษารายกรณีและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำทางการศึกษาจำนวน 3 ท่าน ได้สรุปทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารงานในยุคใหม่ไว้ว่า ประกอบด้วยการทำงานเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรและผู้เรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และการมุ่งเน้นคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกในโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้นำต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการตัดสินใจ ตลอดจนมีความสามารถในการนำมติเหล่านั้นไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้หลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย (Regind. (2016)

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560) สิปปนนท์ มั่งอะนะ อรสา มาสิงห์. (2560) ไกรศร เจียมทอง. (2561) วัชราภรณ์ กลิ่นภู่และคณะ. (2561) ฐนพร จันทร์มั่นและคณะ. (2564) Badillo. (2013) Williams. (2014) Podolny. (2015) ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ได้เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้ศึกษาได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้



วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 404 คน แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก 92 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 133 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ 179 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 198 คน แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก 45 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 65 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ 88 คน โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน Proportionate Stratified random sampling) ซึ่งมีขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้นจึงทำการคัดเลือกครูด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรีกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert, 1967) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมาย เวลา และสถานที่ ขอรับแบบสอบถามคืน ซึ่งได้ทั้งหมด **198** ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ **100** เสร็จแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษาด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานโดยการทดสอบค่าทีของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t-test for In dependent Samples)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษาจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Fisher’s Least Significant Difference Test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (M)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าทีของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (dependent Samples t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีที่พบ

ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Difference Test)

บทสรุป

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามผู้ศึกษานำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (f)	ร้อยละ (%)
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	115	58.08
	สูงกว่าปริญญาตรี	83	41.92
	รวม	198	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	86	43.43
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	112	56.57
	รวม	198	100.00
ขนาดสถานศึกษา	ขนาดเล็ก	66	33.33
	ขนาดกลาง	75	37.88
	ขนาดใหญ่	57	28.79
	รวม	198	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 58.08 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 41.92 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 56.57 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 43.43ตามลำดับ และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ขนาดกลาง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.88 และขนาดใหญ่ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.79

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 สรุปตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร$\overline{X}$

ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
ด้านบริหารงานกลยุทธ์	4.34	0.52	มาก	4
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.37	0.55	มาก	2
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.40	0.45	มาก	1
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.37	0.52	มาก	2
รวม	4.37	0.47	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.40) รองลงมาคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบริหารงานกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=4.34)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ระดับการศึกษา		Mean	SD	t	p-value
ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์	ปริญญาตรี	4.27	0.60	-2.569*	0.011
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.45	0.36		
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ปริญญาตรี	4.30	0.63	-2.246*	0.026
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.47	0.41		
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ปริญญาตรี	4.34	0.51	-2.269*	0.024
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.48	0.35		
ด้านความคิดสร้างสรรค์	ปริญญาตรี	4.32	0.60	-1.629	0.105
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.43	0.39		
รวม	ปริญญาตรี	4.31	0.55	-2.410*	0.017
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.46	0.32		

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำ แห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ค่า t = -2.410*และค่า p = 0.017 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์ในการทำงาน		Mean	SD	t	p-value
ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์	ต่ำกว่า 5 ปี	4.34	0.47	-0.013	0.990
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	4.34	0.56		
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ต่ำกว่า 5 ปี	4.39	0.47	0.365	0.716
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	4.36	0.61		
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.39	0.40	-0.062	0.951
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	4.40	0.49		
ด้านความคิดสร้างสรรค์	ต่ำกว่า 5 ปี	4.37	0.43	0.119	0.906
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	4.36	0.59		
รวม	ต่ำกว่า 5 ปี	4.37	0.40	0.121	0.904
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	4.37	0.52		

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ค่า t = 0.121 และค่า p = 0.904 ไม่แตกต่างกัน เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	ขนาดสถานศึกษา	Mean	SD	F	p-value
ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์	ขนาดเล็ก	4.51	0.20	18.602**	0.000
	ขนาดกลาง	4.44	0.35		
	ขนาดใหญ่	4.02	0.77		
	รวม	4.34	0.52		
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ขนาดเล็ก	4.54	0.25	14.115**	0.000
	ขนาดกลาง	4.46	0.34		
	ขนาดใหญ่	4.07	0.84		
	รวม	4.37	0.55		
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ขนาดเล็ก	4.53	0.21	7.762**	0.001
	ขนาดกลาง	4.41	0.31		
	ขนาดใหญ่	4.22	0.70		
	รวม	4.40	0.45		
ด้านความคิดสร้างสรรค์	ขนาดเล็ก	4.52	0.23	11.400**	0.000
	ขนาดกลาง	4.42	0.35		
	ขนาดใหญ่	4.11	0.80		
รวม	ขนาดเล็ก	4.53	0.15		0.000
	ขนาดกลาง	4.43	0.28		
	ขนาดใหญ่	4.10	0.73		

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ค่า F = 15.441** ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้นำผลการประเมินมาใช้พัฒนาหรือปรับปรุงงาน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสามารถสื่อสารและประสานความร่วมมือกับ ครู นักเรียน และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรคิดและเสนอไอเดียใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ได้สอดคล้อง กับวิจัยของ นฤมล คูหาแก้ว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผ่องพรรณ พลราช และเกริกไกร แก้วล้วน (2560) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับ 1 คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ตามลำดับ ผู้ศึกษาจึงขออภิปรายผล ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบการศึกษา การอภิปรายผล ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ครูควรให้ความร่วมมือกับผู้บริหารในการทำงานและการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้บรรยากาศแห่งความร่วมมือที่มีอยู่เดิมเป็นฐานในการขับเคลื่อนนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในกรุงเทพมหานครที่มีความหลากหลาย

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการศึกษานี้ไปเป็นข้อมูลที่จะพัฒนาภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของตนเองให้บรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการการศึกษา และสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไป

1.3 สถานศึกษาควรนำผลการศึกษาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูง มากำหนดเป็นจุดแข็งขององค์กรในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่ายในพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม กับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ในแต่ละด้าน ให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ที่มีความหลากหลายสูง และนำผลการวิจัยไปจัดทำเป็นคู่มือหรือโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในยุคดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เช่น ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม หรือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายในเขตเมือง เพื่อเป็นการขยายองค์ความรู้และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบันและอนาคต

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาเรื่องภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 โมเดลภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ และชญาพิมพ์ อุสาโท. (2557). กลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,* 42(4), 9-11.

ฐนพร จันทร์มั่น, ธีรวุธ ธาดาตันติโชค และ ณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง. (2564). ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 22*(2), 211.

ผ่องพรรณ พลราช และเกริกไกร แก้วล้าน. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พิชญา ดำนิล. (2558). *ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารคณะศิลปศึกษาและห้องเรียนเครือข่ายสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี.* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วัชราภรณ์ กลิ่นภู่ และคณะ. (2561). การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานของเทศบาลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค, 4*(1), 283.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีทัศนะต่อการศึกษา ศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ : ทิพยวิสุทธิ์.

สนุก สิงห์มาตร และคณะ. (2560). *คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21.* การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. จาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/umtpoly/article/view/242847/164923.

สัมมา รธนิธย์. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหาร.* กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

สิปปนนท์ มั่งอะนะ และวิทยา จันทร์ศิลา. (2560). ภาวะผู้นาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในถิ่นทุรกันดานบนเขตพื้นที่สูง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19*(1), 300-301.

Ann Badillo. (2013). 21st Century Leadership Skills: Ten Skills for future workforce. http://buildingconfidentleader.com/tag/21st century leadership skills/

Podolny. (2015). 21*st Century Skills: Success in Life:* 6 *C's plus Leadership.* http://wanetusa.org/achieve-your-dream/21st- century-skills/

Regind, T., & Chan, T. C. (2016). Technology leadership: Aspiring administrators *'Perceptions of their leadership preparation program.* [Doctoral dissertation]. Kennesaw State University.

The Wallace Foundation. (2012). *The school principal as leader: Guiding schools to better teaching and learning.* Retrieved September 6, 2022, from www. wallacefoundation. org/ knowledge- center/ school- adership/ effective-principalleadership/ Pages/ The- SchoolPrincipal- as- Leader- Guiding-Schools- to-Betier-Tcaching-and-Learning.aspx.

Watson (2000) Watson, Samy Hanno. *"Leadership Requirements in the 21st Century: The Perceptions of Canadian Private Sector Leaders,"* Dissertation Abstracts International.

Williams, H. J. (2014). *Administrator Evaluation and Their in Relation to Effective School Leadership.*https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1386505614000446